

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2014-5-14 (Önaraştırma)
Karar Sayısı : 14-18/350-156
Karar Tarihi : 20.05.2014

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI
Üyeler : Dr. Murat ÇETİNKAYA, Reşit GÜRPINAR,
Fevzi ÖZKAN, Dr. Metin ARSLAN, Doç. Dr. Tahir SARAÇ

B. RAPORTÖRLER: Mücteba ALTUN, Hasan ADIYAMAN

C. BAŞVURUDA

BULUNAN : Defile Butik (Zafer AKAY)
Hatboyu Cad. No: 6/A Erenköy/İstanbul

D. HAKKINDA ÖNARAŞTIRMA

YAPILAN: Ado Tekstil Tur. İnş. San. ve Tic. A.Ş.
Silahşör Caddesi Erdemler İşhanı No:73 Bomonti/İstanbul
Elvan Butik
İstasyon Caddesi Pulur Apt. No:9/A Erenköy/İstanbul

- (1) **E. DOSYA KONUSU:** Ado Tekstil Tur. İnş. San. ve Tic. A.Ş.'nin, Defile Butik'le aynı bölgede faaliyet gösteren Elvan Butik'le anlaşarak Defile Butik'e mal vermeyi reddettiği iddiası.
- (2) **F. DOSYA EVRELERİ:** Rekabet Kurumu kayıtlarına 25.03.2014 tarih ve 1718 sayılı ile giren başvuru üzerine hazırlanan 02.04.2014 tarihli ve 2014-5-14/İİ sayılı İlk İnceleme Raporu, Rekabet Kurulunun 09.04.2014 tarihli ve 14-14/259-M sayılı toplantısında görüşülerek, söz konusu teşebbüsler hakkında 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanununun 40. maddesinin 1. fıkrası uyarınca önaraştırma yapılmasına karar verilmiştir Bunun üzerine hazırlanan 13.05.2014 tarih ve 2014-5-14/ÖA sayılı rapor görüşülerek karara bağlanmıştır.
- (3) **G. İDDİALARIN ÖZETİ:** Başvuruda özetle, Bayan giyim ürünlerinin perakende satışıyla işgal eden Zafer Akay (DEFİLE BUTİK)'in 2013 yılı Şubat ayından bu yana sağlayıcı konumundaki Ado Tekstil Tur. İnş. San. ve Tic. A.Ş. (ADO TEKSTİL)'den mal temin etmekte olduğu,
 - DEFİLE BUTİK'in 2014 sezonu için gerekli sipariş formlarını doldurarak ADO TEKSTİL'e ilettiği ancak ADO TEKSTİL'in sezon açılışı olan Mart ayı başından itibaren DEFİLE BUTİK'e mal vermeyi reddettiği,
 - Aynı bölgede yer alan ve daha fazla sipariş veren Elifhan KAFALI (ELVAN BUTİK)'nin ADO TEKSTİL'e, DEFİLE BUTİK'e ürün tedarik edilmesi halinde kendi siparişlerini iptal edeceğini söylemesinin ürün tedarikine son verilmesine gerekçe olarak gösterildiği,
 - Mevcut durumda DEFİLE BUTİK'in ticari olarak zarara uğratıldığı ve ikame ürünler üreten sağlayıcı bulmakta zorlanacağı ifade edilmiştir.
- (4) **H. RAPORTÖRLERİN GÖRÜŞÜ:** İlgili raporda özetle, önaraştırma konusu iddialar ile ilgili olarak soruşturma açılmasına gerek bulunmadığı ifade edilmiştir.

I.İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

- (5) İddianın esası ADO TEKSTİL'in DEFİLE BUTİK'e mal vermeyi (sözleşme yapmayı) reddetmesi eylemidir. Rekabet mevzuat ve içtihadında teşebbüslerin mal vermeyi reddetme eylemleri 4054 Sayılı Kanun'un 6. maddesi kapsamında ele alındığından söz konusu iddia 6. madde çerçevesinde değerlendirilmiştir.
- (6) Mal vermeyi reddetme eylemine ilişkin olarak öncelikle belirtilmesi gereken husus, piyasa ekonomisi modelinde teşebbüslerin kendi iradeleri ile davranma özgürlüğünün bulunduğudur. Bu nedenle bir teşebbüsün ürünlerini kime satıp satmayacağı konusunda serbest iradesi ile karar verme hakkına sahip olduğu kural olarak kabul edilmektedir.
- (7) Bununla birlikte, Hâkim Durumdaki Teşebbüslerin Dışlayıcı Kötüye Kullanma Niteliğindeki Davranışlarının Değerlendirilmesine İlişkin Kılavuz'da belirtildiği üzere, Kurul hâkim durumda bulunan teşebbüslere ilişkin sözleşme yapmayı reddetme iddialarını değerlendirirken ihlalin tespiti için üç koşulun birlikte varlığını aramaktadır. Bu çerçevede;
- Reddetme, alt pazarda rekabet etmek için vazgeçilmez bir ürüne ya da hizmete ilişkin olmalı,
Reddetmenin, alt pazarda etkin rekabeti ortadan kaldırması muhtemel olmalı,
Reddetmenin tüketici zararına yol açması muhtemel olmalıdır.
- (8) Bu bağlamda mal vermenin reddi iddiasınının 4054 sayılı Kanunun 6. Maddesi kapsamında ihlal olabilmesi için öncelikle ilgili teşebbüsün hâkim durumda bulunması gerekmektedir. Herhangi bir pazarda hâkim durumda bulunmayan bir teşebbüsün bir kısım alıcıya mal vermekten kaçınması, 4054 Sayılı Kanun kapsamında rekabeti engelleyen, bozan veya kısıtlayan bir eylem olarak değerlendirilemez.
- (9) Hâkim durum, 4054 sayılı Kanun'un 3. maddesinde "*Belirli bir piyasadaki bir veya birden fazla teşebbüsün, rakipleri ve müşterilerinden bağımsız hareket ederek fiyatı arz, üretim ve dağıtım miktarı gibi ekonomik parametreleri belirleyebilme gücü*" olarak tanımlanmaktadır. Hâkim durumun belirlenmesinde ilgili teşebbüsün pazar payı, pazarda faaliyet gösteren diğer firmaların sayısı ve pazar payları gibi nicel ölçütlerin yanında, piyasaya giriş engelleri, fikri ve sınâî mülkiyetin varlığı, teknolojik üstünlük gibi nitel ölçütler de kullanılmaktadır. Pazar payı hâkim durumun belirlenmesinde tek başına yeterli bir ölçüt olmasa da teşebbüsün pazar payının düşük olması, piyasanın çok sayıda oyuncununun yer aldığı rekabetçi bir piyasa olması, ürünün homojen nitelikte olması ve giriş engellerinin bulunmaması gibi durumlarda hâkim durumdan bahsetmek zorlaşmaktadır.
- (10) Konuya ilişkin ilgili pazar olarak belirlenebilecek hazır giyim ürünleri pazarı açısından sektörde en büyük teşebbüsün yaklaşık (.....) civarında pazar payı ile TEMA Mağazacılık Hizmetleri Tic. A.Ş. (LCW) olduğu tespit edilmiştir. Ekonomi Bakanlığı tarafından hazırlanan Hazır Giyim Sektör Raporu'na göre sektörde faaliyet gösteren işletmelerin büyük çoğunluğu küçük ve orta büyüklükteki işletme niteliğindedir. Sosyal Güvenlik Kurumu istatistiklerine göre, Türkiye genelinde tekstil ve hazır giyim sektörlerinde faaliyet gösteren firmaların sayısı 52.000 civarındadır. Bu bağlamda gerek pazarda faaliyet gösteren teşebbüslerin pazar paylarının yüksek olmaması, gerekse de pazardaki oyuncuların çokluğu ve piyasaya giriş çıkışın serbest olması nedeniyle şikâyete konu teşebbüs olan ADO TEKSTİL'in hazır giyim ürünleri pazarında hâkim durumda bulunmasının söz konusu olmadığı kanısına ulaşılmıştır.

- (11) Buna rağmen, sonuca herhangi bir etkisinin olmayacağı kanaatiyle ADO TEKSTİL'in hâkim durumda bulunduğu varsayılarak da bir değerlendirme yapılmıştır.
- (12) Bu çerçevede, sözkonusu iddialara ilişkin olarak mal vermeyi reddetme eyleminin gerçekleşip gerçekleşmediğini test etmek için Hâkim Durumdaki Teşebbüslerin Dışlayıcı Kötüye Kullanma Niteliğindeki Davranışlarının Değerlendirilmesine İlişkin Kılavuz'da anılan ve birlikte varlığı gereken üç koşuldan biri olan reddetme eyleminin alt pazarda rekabet etmek için vazgeçilmez bir ürüne ya da hizmete ilişkin olması gerektiği koşulunun değerlendirilmesinin yeterli olduğu kanaatine varılmıştır.
- (13) İlgili Kılavuz'da belirtildiği üzere Kurul, reddetmeye konu unsurun alt pazarda etkin bir şekilde rekabet edebilmek için nesnel olarak gerekli olmasını aramaktadır. Bununla birlikte, şikâyetçi konumunda bulunan DEFİLE BUTİK'in, ADO TEKSTİL'den temin edemediği ve mal vermeyi reddetme kapsamında değerlendirilen ürünlerin muadillerini Seden Tekstil, Moda İlgı Konf. İmal. San. Tic. Ltd. Şti ve Setre Konfeksiyon Teks. San. Tic. Ltd. Şti'den temin ettiği teşebbüsten gelen cevap yazısında yer almaktadır. ADO TEKSTİL'in DEFİLE BUTİK'e ürün sağlamayacağına ilişkin telefon görüşmelerinin 8-15 Mart tarihleri arasında yapıldığı, DEFİLE BUTİK'in ADO TEKSTİL'den sağlayamadığı ürünlerin muadillerini sağladığını belirttiği cevap yazısının 29.04.2014 tarihli olduğu göz önüne alındığında, pazarda rekabet edebilmek için ADO TEKSTİL'in ürünlerinin vazgeçilmez olmadığı gibi kısa sürede DEFİLE BUTİK'in diğer tedarikçilerden ürün temin edebildiği de görülmüştür.
- (14) İlgili Kılavuz'da mal vermeyi reddetme eyleminin gerçekleşmiş olması için yukarıda anılan üç koşulun birlikte varlığının arandığı göz önüne alındığında, koşullardan birinin gerçekleşmemiş olması Kanun'un 6. maddesi kapsamında mal vermeyi reddetme eyleminden söz edilemeyeceği anlamına gelmektedir. Bu nedenle, anılan üç koşuldan birinin sağlanmadığı, diğer iki koşulun gerçekleşip gerçekleşmediğinin değerlendirilmesine gerek olmadığı anlaşılmıştır. İlgili Kılavuz'da tüm koşulların sağlanması durumunda Kurul'un teşebbüslerin mal vermeyi reddetmelerine ilişkin haklı gerekçe iddialarını göz önünde bulunduracağı belirtilmektedir. Sözleşme yapma talebinde bulunan teşebbüsün ticari kredibilitesinin olmaması, arzın kapasite sınırlarına bağlı olarak geçici olarak ya da tamamen durdurulması, çeşitli güvenlik gerekliliklerinin karşılanamaması gibi hususlar nesnel gereklilik olarak değerlendirilebilmektedir.
- (15) ADO TEKSTİL'e gönderilen bilgi isteme yazısında, DEFİLE BUTİK'e mal verilmemesinin gerekçesi sorulmuş, gelen cevap yazısında 2014 yılı yaz dönemi üretimlerinin sınırlı olduğu, ticari stratejileri gereği ELVAN BUTİK ile yola devam etme kararı aldıkları ve bu nedenle şikâyetçi firmaya mal veremedikleri beyan edilmiştir.
- (16) Bu çerçevede, ADO TEKSTİL'in hâkim durumda olduğu varsayımı altında dahi, DEFİLE BUTİK'e sağlanması reddedilen ürünlerin alt pazarda rekabet etmek için vazgeçilmez bir ürün niteliğini haiz olmadığı ve dolayısıyla iddianın Kanun'un 6. maddesi kapsamında bulunmadığı kanısına ulaşılmıştır.

J.SONUÇ

- (17) Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre, 4054 sayılı Kanun'un 41. maddesi uyarınca şikayetin reddi ile soruşturma açılmamasına OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.